

Het vak “Sector-keten en kwaliteitszorg”

Het project bestaat uit 2 hoofdthema's (onderdelen):

- A) De sector-studie
- B) Kwaliteitszorg / -borging

Deel A: De sector-studie

Elke veehouder neemt regelmatig beslissingen t.a.v. de bedrijfsvoering, zoals:

- van welk bedrijf betrek ik mijn mengvoer, waar koop ik elektriciteit in ?
- aan wie verkoop ik mijn vleesvarkens, aan wie lever ik de melk ?
- onder welk keurmerk ga ik produceren?; wat moet ik daar extra voor doen?
- Enz., enz. !

Voor de sector-studie werken de leerlingen in groepjes van bij voorkeur 3 leerlingen aan taken. Ze doen dat voor een door henzelf gekozen sector (rundvee-, varkens- of pluimveehouderij bijv.).

Voor die sector-studie beginnen we met een voorbereiding op school, waarin **6 kerntaken** uitgewerkt worden, nl.:

1. Wat is het belang van de gekozen sector voor Nederland (aantal bedrijven, spreiding in grootte, nationaal product t.o.v. andere sectoren, export, werkgelegenheid e.d.).
2. Met welke leveranciers kan een boer te maken krijgen. Beschrijf ook die bedrijven. Bijvoorbeeld voor **mengvoer** : bedrijven zoals Agrifirm, De Heus, enz. !
3. Idem voor afnemers (Vion, Vreugdenhil, De RooijMeat, enz.)
4. Idem voor dienstverlenende bedrijven (bank, advies, enz.)
5. Welke keurmerken zijn er ?
6. Met welke instellingen, publiekrechtelijke organisaties en overheden heeft een agrarisch ondernemer verplicht te maken en voor welke diensten.
M.a.w. hoe wordt een veehouder geconfronteerd met “**Het beleid binnen de sector**” ?

Soms kan men uit meerdere mogelijkheden kiezen. Andere keren heeft men niets te kiezen. Je kunt als ondernemer niet kiezen voor Waterschap “De Dommel” als je bedrijf gevestigd is in het stroomgebied van “De Aa”. Ook kun je niet kiezen of je “lid wilt zijn van de NVWA” !

Ter ondersteuning is ook een excursie of een inleiding door externen op school mogelijk.

Om theorie en praktijk zoveel mogelijk te integreren en om de stof begrijpelijker te maken, volgt daarna fase-2, namelijk: **het bezoeken van veehouderijbedrijf**

Het bezoek is gericht op het verzamelen van gegevens en het maken van foto's om er later een bedrijfspresentatie (in Powerpoint) mee te maken. Met die bedrijfspresentatie verzorgen de leerlingen a.h.w. een zogenaamde virtuele excursie over het bedrijf. De presentatie moet zo gedetailleerd en compleet zijn dat die een excursie bijna vervangt. Het enige verschil zou eigenlijk moeten zijn, dat je nu de dieren niet kunt ruiken.

Tijdens het bezoek gaan de leerlingen als eerste in gesprek met de veehouder voor de kerntaken 2-3-4. Het gesprek zal gaan over zoveel mogelijk argumenten die een rol spelen bij de keuze van leveranciers, afnemers of dienstverleners, zoals:

- a. Met welk bedrijf doet men op het leerbedrijf nu zaken?
- b. Waarom heeft men voor dat bedrijf gekozen? En waarom vallen andere bedrijven af?
- c. Heeft men in het verleden ervaring opgedaan met andere bedrijven voor datzelfde product?
- d. Hoe is dat toen befallen en waarom?
- e. Heeft men van collega boeren wel eens gehoord? Heeft dat een rol gespeeld?
- f. Enz..... (naar eigen inzicht)

Het gesprek over keurmerken komt pas bij deel-B aan bod.
Zie onderste helft van deze pagina.

Bij het gesprek zal als 2^e kerntaak 6 (publiekrechtelijke organen, overheid, enz.) aan de orde gesteld worden:

- Met welke organisaties/instellingen heeft men te maken? Waarvoor?
- Wat is de mening van de boer over het functioneren van die organisaties/instellingen?
- Welke (negatieve ?) ervaringen heeft men gehad? Welke positieve?
- Wat zou er anders moeten, hoe zouden ze beter kunnen functioneren.
- ..... (naar eigen inzicht)

Het is niet de bedoeling dat de leerlingen d.m.v. een soort invullijstje snel "wat gegevens verzamelen". Ze moeten zelf goed nadenken over de dingen die ze hierbij kunnen bespreken.

Het is eigenlijk best moeilijk aan te geven of dit alles in **één** bezoek kan of dat daar 2 bezoeken voor nodig zijn. Dat is ook afhankelijk van het niveau (3 of 4) én van de wens van de ondernemer.

Het geheel van de voorbereidende kerntaken en de uitwerking van de bedrijfsbezoeken levert per groep een presentatie ("virtuele excursie") en een totaalverslag (uitwerking kerntaken + gesprekken met ondernemer) op.

Deel B: Kwaliteitszorg / -borging

Deel-B van het vak gaat over Keurmerken en de daarbij horende Kwaliteitszorg / -borging. Ook dit deel wordt eerst op school voorbereid door informatie te laten verzamelen over:

- Wat verstaan we onder "**kwaliteit**".
- Onder welke keurmerken (zoals bijv. Milieukeur, biologisch, IKB, Welfare, e.d.) kunnen veehouders binnen de gekozen sector hun product op de markt brengen.
- Wat zijn voor een veehouder de belangrijkste voorwaarden om aan dat keurmerk te voldoen.
- Wat kunnen bij elk keurmerk de knelpunten/mogelijke kansen zijn.
- ..... (e.d.)

Na de voorbereiding op school wordt vervolgens een **2^e bezoek** aan een bedrijf gebracht.

Het bezoek staat in het teken van Kwaliteitsborging. Dit begrip wordt ook wel eens omschreven als "**Zeg wat je doet, maar doe wat je zegt**". Hierbij komen zaken aan bod, zoals:

- Visie en doelstellingen van het bedrijf; motivatie voor een bepaald kwaliteitskenmerk
- Strategie om doelstellingen te realiseren
- Omgaan met Protocollen t.b.v. die kwaliteitskeurmerken
- Noodzakelijke aanpassingen en knelpunten (bij invoering en voortzetting)
- Omgaan met personeel in relatie tot het voldoen aan kwaliteitskenmerken.
- Hoe blijft je als ondernemer op de hoogte?

Bij dit bezoek zullen de leerlingen m.b.v. het protocol van het keurmerk een soort audit nabootsen, zoals dat ook in werkelijkheid gebeurt. Ze zullen dan in detail ingaan op alle aspecten van het keurmerk (eisen t.a.v. huisvesting, administratie, voer, enz.)

Over het geheel (voorbereiding op school én de uitwerking van het bezoekveehouderijbedrijf) maken de leerlingen als groep een verslag. Het verslag moet ook mondeling verdedigd worden. Daarnaast krijgen de leerlingen (op school) een toets over de onderliggende theorie.